

živino, da ne veš, kaj delaš, in se, ko zopet prideš do zavednosti, sramuješ tega, kar si v pijanosti storil.

Poznam nekoga, kogar nisem videl še nikdar pijanega, ki se pa baha s tem, da ga vino ne omoti. Res ne pije preveč, ker se drži načela, da človek mora nehati, kedar je še pri toliki zavednosti, da more spoznati, da bi bil en sam kozarec še — že preveč.

Vino, če ga pije delavec, da se okrepeča, pa tudi sem ter tje kozarec čez mero, ne škoduje zdravju ter človeka ohrani pri moči. Če se pa navadiš pijančevanja, če si vedno žejen in moraš ves dan gasiti, potem je telesu preveč; hudi nasledki se kažejo najprej po slabih čutnicah, pijanec se trese in se bliža smrti, katera ga kmalu pokosi. Zunanje znamenje pijančevanja je najprvo rudeče-višnjev nos, ta oteče, se obesi navzdol mehek ko goba, včasih pa se izpihne še več postranskih nosov. Z nosom vred pa se pobarvajo tudi lica ter otekó; tako okinčan človek bi se moral prav za prav sramovati pred svetom, toda ko se začne tresti, mu zgine tudi sramožljivost. Na zadnje sedi od jutra do večera v krčmi za mizo, prav vesel in zadovoljen je le še, kedar je — pijan.

Iz vsega tega se vidi, da se nikomur ne more določiti: koliko da sme piti. Meja je pri vsakem druga. Vsak se mora poznati samega sebe in vedeti, kdaj je dovolj, kdaj preveč. Splošno naj tedaj velja:

„Pij, kolikor ti je potrebno, da si vesel in zdrav.“

Politične stvari.

Nemški liberalci

nas tako ljubeznjivo vabijo v svoj „reichsrath“, s tako sladkimi besedami nam zagotavljajo, kako nas ljubijo in za nas skrbé, hvalijo svojo „ustavo“ do nebes jo povzdigovaje, rekoč, kako je v njej za vse narode skrbljeno, vsem narodnost garantirana, — z eno besedo, tako lepo nam znajo na srce govoriti, da se mora človek res čuditi, kako da nehvaležni Slovenci vse te dobrote od sebe odbijajo, in kar z glavami majó. Edini mladočehi so tako razumni, da spoznajo dobrote liberalizma in ustavoverstva, kakor so na svojem „partajtagu“ pred kratkem izrekli!

A mi vsi drugi pa le nič nočemo prav verjeti sladkemu glasu tičarja, ki nas vabi na svoje limanice, imenovane „ustava“, „svoboda“ itd.

Ali imamo pa mi tudi vzrok, da smo tako nezaupni?

Moj Bog, *facta loquuntur*! In kdor je še dvomil, opozorujemo ga na članek „Oesterreich und die orientalische Frage“ v „Deutsche Zeitg.“ od 24. grudna 1874. Tam je „mlad“ Nemec tako nepreviden, da nam nakane nemških nacijonalcev naravnost razodene. Napové nam na kratko, da imamo kot narod poginiti, mi in Čehi. Piše namreč: „Wenn einmal der nationale Zusammenhang Deutschösterreichs vom Riesengebirge bis zur Adria gesichert ist itd.“ Vsak razume, kaj to pomeni „der nationale Zusammenhang Deutschösterreichs vom Riesengebirge bis zur Adria“; faktično je tisti „Zusammenhang Deutschösterreichs“ samo od Spielfelda do Budjevic; ako hoče seči od Jadre do Pruske meje, je pač jasno, kaka osoda je namenjena nam in Čehom. Mi o tem nikdar nismo dvomili, da so to poslednji nameni nemških liberalcev, a žalibog je en čas dosti Slovencev verovalo v poštenost in pravičnost nemških liberalcev, pričakovaje, da bodo oni tujo narodnost ravno tako spoštovali, kakor svojo malikujejo. Hvala Bogu, število teh lahkovernih Slovencev je sedaj jako pičlo, morda je le še edini Razlag, ki od nemških

liberalcev naše (ali pa svoje) sreče pričakuje. Morda so iz začetka res nekateri „mlado-nemci“, ki so nekaj poštenejši od starih, na to mislili, da bi narodom dovolili narodnostne pravice, pa lakomnost in gospodoželjnost je kmalo te boljše čute pogazila, in kmalo so se v vprašanji zavolj narodne ravnopravnosti pridružili „starim“. Preveč se jim sline cedé po lepi Česki deželi, preveč jih vleče do Trsta in jadranskega morja, niso v stanu, odreči se teh želj v imenu pravičnosti; kdo bo tudi na pravičnost mislil! „Moč je pravica“, uči liberalizem, „in moč imamo“ si mislijo, „Čehi in Slovenci se nam vendar ne morejo vbrantiti.“

Srbom in Hrvatom dovoljujejo še nekaj časa živeti, — za sedaj so še preslabi, podjarmiti in prebaviti tudi té; kedar bo Nemčija zedinjena od Belta do Jadre, potem se bo že našla kaka pot, stegniti roko tudi čez Ogersko in Hrvaško!

Mislimo, da je ta članek v „Deutsche Zeitung“ zdaj poslednjemu Slovincu oči odprl. In če jasno sprevidimo, kaj nameravajo z nami, potem pač ne smemo dolgo premišljevati, kaj nam je storiti. Pokazati je treba Nemcem, da še živimo, da se še ne mislimo v grob vleči — njim na ljubo! Z zedinjenimi močmi se je treba postaviti v bran; videli bomo, če je naša moč res tako slaba! Po naši nesrečni neslogi smo tako oslabili, tako zapravili ves svoj vpliv, da se naš prav nič ne boje. Nezaslišano se veselé nesloge v Českem taboru, ker vedó, da tudi Čehi nesložni nič ne opravijo; in mi Slovenci jim ne moremo več žalosti napraviti, kakor s tem, da smo složni! Ali nas ne uče toraj sami, kaj nam je storiti? O nesrečni tisti, ki tega ne sprevidijo! Ali ne bo Česki narod, ako vsled svoje sedanje nesloge omaga, preklel tistih, ki so v tako važnem času strankarstvo in lastno častilakomnost više stavili, nego korist naroda?

In to velja tudi za nas. Če se je prav nekoliko na bolje obrnilo, vendar „Narod“ svojega sovraštva do nas ne more potlačiti, in s klerikalcem okoli sebe maha, kakor bi nas hotel dražiti, in k novi neslogi izvabiti. „Klerikalec“ je vendar le tisti, ki edino le interese duhovenstva zagovarja; mi pa s tem, da branimo krščanstvo, branimo po svojem prepričanju le korist celega naroda, — in če hoče „Narod“ resnico pisati, nas mora vendar le „krščansko“ stranko imenovati; beseda „klerikalec“ vržena na nas pa je le lažnjivo sumničenje ali obrekovanje.

Če je bilo sloge treba, treba je je zdaj, in vsak bo narodu odgovor dajal, kateri jo lahkomišljeno razdira!

0 potrebi prestrojenja politične uprave in prenaredbe občinske postave.

Iz govora poslanca Hermana v Štajarskem deželnem zboru
v seji 12. oktobra 1874.

(Dalje.)

Zastoj politične uprave, — nadaljuje govornik, videti pa ni samo na avtonomičnem polji, ampak tudi na polji, ki ni avtonomičen, kar pričajo vedno bolj očitne tožbe. Največ c. k. gosposk odriva stvari, katerih ne morejo opravljati. Veliko preobširno uradno okrožje zadržuje pregled, podraži in zadržuje uradovanje. Najnovejše skušnje pričajo, da velik del škode vsled letošnje povodnji je vzročilo to, da politične gosposke njim pripadajočega policijstva gledé gozdov in rek niso izvrševale.

V tem obziru pa okrajnim glavarstvom ne očitam nič, tem manj, ker imajo preobilno opravil, da čuvajo